

**Informacja o działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
w roku 2003**

I

Zasięg terytorialny, struktura organizacyjna i kadrowa Izby

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze, będąc państwowym organem nadzoru i kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa lubuskiego, obejmowała swym zasięgiem łącznie **102 jednostki**, w tym:

- **81 gmin,**
- **2 miasta na prawach powiatu,**
- **12 powiatów ziemskich,**
- **1 samorząd wojewódzki,**
- **6 związków międzygminnych.**

Organy Izby:

- 1. Kolegium izby** (skład: Przewodniczący – Prezes Izby oraz 8 etatowych członków)
- 2. Komisja orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych** (skład: 9 członków; Przewodniczącym Komisji Orzekającej jest Zastępca Prezesa Izby).

W strukturze izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej,**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń,**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

Obsługę Kolegium i Komisji Orzekającej zapewniają odpowiednio:

- **Obsługa Kolegium**
- **Obsługa Komisji Orzekającej**

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby.

Spośród zatrudnionych - na dzień 31 grudnia 2003r. – 53 osób (52 etaty) blisko 83% posiada wykształcenie wyższe (głównie w zakresie prawa, administracji i nauk ekonomicznych), z czego: 17 osób ukończyło bądź jest w trakcie specjalistycznych studiów

podyplomowych, 1 osoba posiada tytuł doktora nauk ekonomicznych, 2 osoby są w trakcie studiów doktoranckich.

Spośród 9 etatowych członków Kolegium – 2 osoby posiadają wykształcenie ekonomiczne, 5 osób – posiada wykształcenie administracyjne, 2 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze i zarazem uprawnienia radców prawnych. Z kolei wśród 9 członków Komisji Orzekającej uprawnienia radców prawnych mają 4 osoby.

Struktura wykształcenia pracowników Izby:

- wykształcenie wyższe 43 osoby;
- wykształcenie średnie 10 osób;

- studia podyplomowe 12 osób;
- tytuł doktora 1 osoba;

- osoby kontynuujące naukę:
  - studia doktoranckie 2 osoby
  - studia podyplomowe 5 osób
  - studia wyższe 3 osoby
  - studia magisterskie uzupełniające 3 osoby
  - studium ekonomiczne 2 osoby

W roku 2003 w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze staż absolwencki odbywały 2 osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze. Ponadto w ramach praktyk studenckich praktykę w RIO odbywały 2 osoby – studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie.

II

Działalność nadzorcza i opiniodawcza

Zakres badanych uchwał jednostek samorządu terytorialnego w roku 2003 był taki sam jak w roku 2002 i zgodny z podjętą uchwałą Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 6 kwietnia 2000 roku (Uchwała Nr 303/2000). Katalog badanych uchwał przedstawia załącznik nr 1.

W roku 2003 Kolegium na 28 posiedzeniach przeprowadziło badania w zakresie zgodności z prawem **4.063 uchwał** organów jednostek samorządu terytorialnego - dla porównania:

- w roku 2002 – 3 409 uchwał,
- w roku 2001 – 3 608 uchwał,
- w roku 2000 – 3 373 uchwały.

Z ogólnej liczby uchwał objętych nadzorem w roku 2003 rozstrzygnięcia Kolegium przedstawiają się następująco:

- **przyjęte bez uwag - 3.806,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa - 204,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 5.**

Zdecydowana większość uchwał uchwalających budżet na rok 2003 podjęta była w grudniu 2002 roku – 75 budżetów, po 31-12-2002 r. – 27 budżetów.

Rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące uchwalonych **budżetów** na rok 2003 przedstawiają się następująco:

- ogółem -102,**
- **przyjęte bez uwag - 89,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa – 12,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 1.**

W poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące przebadanych uchwał budżetowych w roku 2003 przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Rozstrzygnięcia		
		bez uwag	nieistotne naruszenie prawa	istotne naruszenie prawa
1	2	3	4	5
Ogółem	102	89	12	1
Gminy	81	72	9	3
Powiaty	12	10	2	-
Miasta na prawach powiatu	2	1	1	-
Województwo samorządowe	1	1	-	-
Związki międzygminne	6	5	2	1

W roku 2003 wydano łącznie **505 opinii**, które dotyczyły następujących spraw:

- możliwości spłaty kredytu lub pożyczek (73 opinie),
- przedkładanych projektów budżetów na 2004 r. (33 opinie),
- przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu j.s.t. za I półrocze 2003 rok (102 opinie),
- sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2002 (100 opinii),
- wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium (98 opinii),
- o zamiarze emisji papierów wartościowych (1 opinia),
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy - ukształtowania się długu (98 opinii).

Pełną informację o rozstrzygnięciach nadzorczych badanych uchwał oraz wydanych opiniach przedstawiają tabele nr 1 i nr 2.

**Uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego
pozostające we właściwości Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze
po wprowadzeniu zmiany przez ustawę z dnia 21 stycznia 2000 r.
o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej
(Dz.U. Nr 12, poz. 136)**

1. Budżet

- 1) uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i uchwały w sprawie jej zmian,
- 2) uchwały budżetowe i ich zmiany,
- 3) uchwały w sprawie upoważnienia zarządu gminy do dokonywania zmian w budżecie,
- 4) uchwały w sprawie ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- 5) uchwały w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych.

2. Zobowiązania

- 1) uchwały w sprawie emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy j.s.t.,
- 2) uchwały w sprawie zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
- 3) uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości kredytów i pożyczek krótkoterminowych zaciąganych przez organ wykonawczy j.s.t. w roku budżetowym,
- 4) uchwały w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę gminy,
- 5) uchwały określające wysokość sumy, do której organ wykonawczy j.s.t. może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- 6) uchwały ustalające maksymalną wysokość pożyczek i poręczeń udzielonych przez organ wykonawczy w roku budżetowym.

3. Dotacje

- 1) uchwały ustalające stawki dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych,
- 2) uchwały określające tryb udzielania dotacji na cele publiczne, sposób ich rozliczania oraz sposób kontroli wykonania zleconego zadania,
- 3) uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad udzielania dotacji dla szkół i przedszkoli publicznych, dla których organem założycielskim nie są jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) uchwały określające szczegółowe zasady udzielania dotacji niepublicznym szkołom, przedszkolom i placówkom oświatowo-wychowawczym.

4. Podatki i opłaty lokalne

- 1) uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny żyta dla wymiaru podatku rolnego,
- 2) uchwały określające tryb i szczegółowe warunki zwolnienia z podatku rolnego gruntów, na których zaprzestano produkcji rolnej,
- 3) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia w podatku rolnym,
- 4) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia w podatku leśnym,
- 5) uchwały określające wysokość stawek podatku od nieruchomości i zwolnienia w tym podatku,
- 6) uchwały określające wysokość stawek podatku od środków transportowych i zwolnienia w tym podatku,
- 7) uchwały określające wysokość stawek podatku od posiadania psów i określające zasady ustalania poboru i terminu płatności podatku oraz wprowadzające zwolnienia w tym podatku,
- 8) uchwały określające zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności, wysokość stawek i zwolnienia z opłat:
  - targowej,
  - miejscowej, administracyjnej,
- 9) uchwały zarządzające pobór ww. podatków i opłat w drodze inkasa, określające inkasentów i ich wynagrodzenie,
- 10) opłaty prolongacyjne, o których mowa w Ordynacji podatkowej.

5. Uchwały w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 1

Informacja o uchwałach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2003 r. przez regionalne izby obrachunkowe

Lp.	Uchwały w zakresie spraw finansowych dotyczące	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Wyniki postępowania nadzorczego							
		Ogółem w 2003 r.	w tym: uchwał zarządów i zarządzeń organu wyk.	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:					
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:		
									nieważne w części	nieważne w całości	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	budżetu	102	-	89	13	12	-	1	-	1	
2	zmian budżetu	2.460	1.554	2.304	156	151	2	2	2	-	
3	absolutorium dla zarządu	99	-	96	3	3	-	-	-	-	
	- w sprawie udzielenia	99	-	96	3	3	-	-	-	-	
	- w sprawie nieudzielenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	procedury uchwalania budżetu	20	-	16	4	1	-	3	3	-	
5	układu wykonawczego budżetu j.s.t.										
6	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez zarząd	4	-	4	-	-	-	-	-	-	
7	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	156	-	148	8	2	-	6	4	2	
8	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę	40		37	3	3	-	-	-	-	
9	udzielania poręczeń majątkowych	18	-	17	1	-	-	-	-	-	
10	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji dla jednostek organizacyjnych j.s.t.	22	-	22	-	-	-	-	-	-	

11	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niepublicznych	4	-	3	1	-	-	1	1	-
12	uchwalania planu przychodów i wydatków funduszy celowych									
13	podatków i opłat lokalnych	617	-	565	52	24		28	24	4
14	pozostałe uchwały	521	273	505	16	8	-	4	-	4
Ogółem:		4.063	1.827	3.806	257	204	2	45	34	11

Tabela 2

Wyniki działalności opiniodawczej izby i charakter wydanych opinii w 2003 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
	2003 r. – ogółem	505	433	70	2
	opinie w sprawie:				
	1) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	73	73	-	-
	2) przedkładanych projektów budżetów na rok 2004	33	19	14	-
	3) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003r.	102	75	26	1
	4) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu gminy i zadań zleconych gminom	100	72	28	-
1	5) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	98	98	-	-
	6) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	1	1	-	-
	7) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	98	95	2	1
	8) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między j.s.t.	-	-	-	-
	9) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień z organami administracji rządowej	-	-	-	-
z tego:					
	2003 r. – gminy	409	350	58	1
	opinie w sprawie:				
	1) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	59	59	-	-
	2) przedkładanych projektów budżetów na rok 2004	27	14	13	-
	3) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003r.	81	61	20	-
	4) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu gminy i zadań zleconych gminom	81	57	24	-
	5) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	81	81	-	-
2	6) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	-	-	-	-
	7) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	80	78	1	1
	8) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między j.s.t.	-	-	-	-
	9) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień z organami administracji rządowej	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
	2003 r. – powiaty	67	58	9	-
	opinie w sprawie:				
	1) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	13	13	-	-
	2) przedkładanych projektów budżetów na rok 2004	3	2	1	-
	3) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003r.	12	8	4	-
	4) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu gminy i zadań zleconych gminom	12	9	3	-
3	5) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	12	12	-	-
	6) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	1	1	-	-
	7) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	14	13	1	-
	8) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między j.s.t.	-	-	-	-
	9) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień z organami administracji rządowej	-	-	-	-
	2003 r. – miasta na prawach powiatów	9	9	-	-
	opinie w sprawie:				
	1) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	-	-	-	-
	2) przedkładanych projektów budżetów na rok 2004	-	-	-	-
	3) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003r.	2	2	-	-
	4) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu gminy i zadań zleconych gminom	2	2	-	-
4	5) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	2	2	-	-
	6) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	-	-	-	-
	7) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	3	3	-	-
	8) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między j.s.t.	-	-	-	-
	9) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień z organami administracji rządowej	-	-	-	-
	2003 r. – województwa	5	5	-	-
	opinie w sprawie:				
	1) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	1	1	-	-
	2) przedkładanych projektów budżetów na rok 2004	-	-	-	-
	3) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003r.	1	1	-	-
	4) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu gminy i zadań zleconych gminom	1	1	-	-
5	5) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	1	1	-	-
	6) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	-	-	-	-
	7) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	1	1	-	-
	8) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między j.s.t.	-	-	-	-
	9) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień z organami administracji rządowej	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
	2003 r. – związki międzygminne	15	11	3	1
	opinie w sprawie:				
	1) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	-	-	-	-
	2) przedkładanych projektów budżetów na rok 2004	3	3	-	-
	3) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2003r.	6	3	2	1
3	4) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu gminy i zadań zleconych gminom	4	3	1	-
	5) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	2	2	-	-
	6) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	-	-	-	-
	7) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	-	-	-	-
	8) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień między j.s.t.	-	-	-	-
	9) sprawozdań z wykonania planów finansowych zadań publicznych wynikających z porozumień z organami administracji rządowej	-	-	-	-

III

Działalność Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Do Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2003 r. wpłynęło łącznie 36 wniosków o ukaranie oraz 1 sprawa przekazana przez Główną Komisję Orzekającą do ponownego rozpoznania. Z tego Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych oraz jego zastępcy złożyli 33 wnioski o ukaranie i 3 wnioski Najwyższa Izba Kontroli.

Wnioski Rzecznika sformułowane były głównie na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: UKS, RIO; kierowników jednostek nadrzędnych, kierowników jednostek, w których nastąpiło naruszenie.

Komisja w ciągu roku wydała łącznie 29 orzeczeń w stosunku do 43 obwinionych z czego :23 w sprawach z wniosków z 2003 r. stosunku do 32 obwinionych oraz w 6 sprawach z wniosków z 2002 r. w stosunku do 11 obwinionych. Ogółem ukarano 20 obwinionych, w tym: karą upomnienia 19 osób, karą nagany 1 osobę.

W stosunku do 11 obwinionych wydano rozstrzygnięcia o uniewinnieniu, natomiast odstąpiono od wymierzenia kary wobec 12 obwinionych.

Wydano ponadto: 3 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, 1 sprawę przekazano według właściwości Komisji Orzekającej przy Wojewodzie Lubuskim, 2 zarządzenia o uzupełnieniu wniosku o ukaranie, 7 spraw wszczęto w 2004 r., a 1 sprawę wszczęto 2003 r- rozstrzygane są w 2004 r.

Od orzeczeń wydanych przez tut. Komisję Orzekającą w 2003 r. strony nie wniosły odwołania do Głównej Komisji Orzekającej przy Ministrze Finansów w Warszawie.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2003 r. należy zaliczyć:

- naruszenie zasad, formy lub trybu postępowania przy udzieleniu zamówień publicznych;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych,

- wypłacenie wynagrodzeń w jednostce sektora finansów publicznych bez jednoczesnego wykonania, wynikającego z ustaw szczególnych, a ciążącego na pracodawcy, obowiązku pobrania, odprowadzenia lub opłacenia świadczeń lub składek;
- przeznaczenie dochodów uzyskanych przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce,
- wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- zaniechanie przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji lub dokonanie inwentaryzacji w sposób niezgodny ze stanem rzeczywistym.

IV

Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

I. Realizacja planu kontroli.

Liczbę i rodzaj planowanych oraz podjętych w 2003 r. kontroli przedstawia poniższe zestawienie:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	dorażne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	OGÓŁEM plan/wykonanie
Gminy (w tym miasta na prawach powiatu) i związki gmin	21 / 20*	8 / 10	- / 2	- / 5	29 / 37
Powiaty (ziemskie)	4 / 4	2 / 2	- / -	- / -	6 / 6
Województwo samorządowe	- / -	- / -	- / -	- / -	- / -
RAZEM	25 / 24*	10 / 12	- / 2	- / 5	35 / 43

* Planowana na 2003 r. kontrola Gminy Żary została podjęta w 2002 r. i zakończona w 2003 r.

Poza kontrolami ujętymi w powyższym zestawieniu w 2003 r. zakończonych zostało, podjętych w 2002 r., 5 kontroli kompleksowych: w województwie samorządowym, Mieście i Gminie Ośno Lubuskie, Mieście i Gminie Strzelce Krajeńskie, Gminie Deszczno i Gminie Żary, a także 1 kontrola problemowa w Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej w Zielonej Górze (województwo samorządowe).

Realizacja planu kontroli przedstawiała się następująco:

1. Kontrole kompleksowe

Plan kontroli na rok 2003 został przyjęty uchwałą Nr 46/2003 Kolegium RIO z dnia 29 stycznia 2003 r. i przewidywał podjęcie 25 kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym 4 to powiaty (Krośnieński, Międzyrzecki, Sulęciński i Świebodziński), 4 gminy miejskie (Gubin, Kostrzyn, Żagań i Żary), 8 miejsko-wiejskich (Cybinka, Dobiegniew, Kargowa, Małomice, Słubice, Sulęcín, Szlichtyngowa i Torzym), a 9 wiejskich (Krzeszyce, Lipinki Łużyckie, Przytoczna, Pszczew, Słońsk, Szczaniec, Zielona Góra, Żagań i Żary).

Jeszcze w 2002 r. podjęto kontrolę w Gminie Żary, która została ujęta w planie kontroli na 2003 r.

Spośród podjętych 24 kontroli kompleksowych do 31 grudnia 2003 r. zakończono kontrole 23 jednostek, a 1 kontrola – Miasta i Gminy Torzym jest kontynuowana w 2004 r.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

2. Kontrole problemowe.

2.1. Kontrole koordynowane.

Plan kontroli koordynowanych na 2003 r. uchwalony przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych 21 maja 2003 r. przewidywał realizację następujących tematów kontrolnych:

- wykorzystanie i rozliczanie dotacji udzielonych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych (RIO Białystok),
- przestrzeganie przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących wykonywania wewnętrznej kontroli finansowej w zakresie przestrzegania procedur kontroli, przeprowadzania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków (RIO Katowice).

Liczbę jednostek przewidzianych w zakresie obu tematów kontrolnych ustalono na 6 (razem 12). W 2003 r. przeprowadzono łącznie 15 kontroli z obu tematów, w tym 6 z pierwszego tematu i 9 z drugiego.

- 1) Kontrola wykorzystania i rozliczania dotacji udzielonych z budżetów j.s.t. przeprowadzona została w następujących jednostkach:

- Dom Pomocy Społecznej w Szarczu,
- Klub Sportowy „Promień” w Żarach,
- Miejski Klub Sportowy „Orzeł” w Szlichtyngowej,
- Miejski Klub Sportowy „Budowlani” w Gozdniczy,
- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Carina” w Gubinie,
- Klub Sportowy „Pogoń” w Krzeszycach.

2) Kontrola z zakresu wewnętrznej kontroli finansowej przeprowadzona została w 9 jednostkach samorządu terytorialnego (we wszystkich w ramach kontroli kompleksowych). Były to następujące jednostki:

- Powiat Sulęciński,
- Powiat Międzyrzecki,
- Miasto Gubin,
- Miasto Żagań,
- Miasto i Gmina Dobiegniew,
- Miasto i Gmina Szlichtyngowa,
- Gmina Krzeszyce,
- Gmina Przytoczna,
- Gmina Pszczew.

2.2. Pozostałe kontrole problemowe.

Plan kontroli na 2003 r. przewidywał podjęcie 10 kontroli problemowych na podstawie własnych programów kontroli opracowanych w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej na następujące tematy:

- „Gospodarka finansowa jednostek oświatowych (szkół)” – 5 jednostek,
- „Funkcjonowanie samorządowych instytucji kultury” – 5 jednostek.

Do 31 grudnia 2003 r. pierwszy z tematów realizowany był łącznie w 8 jednostkach oświatowych, z tego w 7 w ramach kontroli kompleksowych oraz w 1 jako odrębna kontrola problemowa. Kontrolą objęto następujące jednostki:

- Zespół Szkół Rolniczych w Bobowicku (kontrola odrębna),
- Liceum Ogólnokształcące w Sulęcinie,
- Gimnazjum Publiczne w Cybince,
- Gimnazjum w Dobiegniewie,
- Publiczne Gimnazjum w Lipinkach Łużyckich,
- Gimnazjum w Szlichtyngowej,

- Szkoła Podstawowa w Cybince,
- Szkoła Podstawowa w Słońsku.

Funkcjonowanie samorządowych instytucji kultury sprawdzane było w ramach odrębnych kontroli problemowych w 5 jednostkach:

- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Żaganiu,
- Gubiński Dom Kultury w Gubinie,
- Żarski Dom Kultury w Żarach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Czerwieńsku.

W 2003 r. zakończono podjętą w 2002 r. kontrolę problemową Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Zielonej Górze.

Kontrolę Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Czerwieńsku, w którym realizowano tematykę funkcjonowania samorządowych instytucji kultury, zakończono w 2004 r.

3. Kontrole doraźne i sprawdzające.

3.1. Kontrole doraźne.

Plan kontroli na 2003 r. nie zawierał ustalonej liczby kontroli doraźnych przewidywanych do przeprowadzenia, ponieważ corocznie liczba takich kontroli uzależniona jest od ilości wpływających do Izby skarg i wniosków o przeprowadzenie kontroli.

W 2003 r. przeprowadzono 2 kontrole doraźne:

- 1) Miasto Gubin – Urząd Miejski w Gubinie, na podstawie wniosku Komendanta Powiatowego Policji w Krośnie Odrzańskim w sprawie sprzedaży działki gruntu w Gubinie,
- 2) Miasto Gozdnicza – Urząd Miejski w Gozdnicy, na podstawie wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Gozdnicy w sprawie zamówienia publicznego.

Ww. kontrole zostały zakończone w terminie do 31 grudnia 2003 r.

Ponadto:

- na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Czerwieńsk kontrolą objęto Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Czerwieńsku, gdzie realizowano problematykę funkcjonowania samorządowych instytucji kultury (kontrola problemowa); kontrola ta została zakończona 23 stycznia 2004 r.,

- w toku kontroli kompleksowej Gminy Krzeszyce sprawdzono zarzuty mieszkańca Gminy zawarte w skargach kierowanych do Izby w latach 2000-2003, przekazywanych zgodnie z właściwością Radzie Gminy,
- w toku kontroli problemowej Zespołu Szkół Rolniczych w Bobowicku sprawdzono zarzuty mieszkańca Powiatu Międzyrzeckiego zawarte w skargach kierowanych do Izby od 2002 r., przekazywanych Radzie Powiatu zgodnie z właściwością.

3.2. Kontrole sprawdzające.

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. Podjęto również w 2003 r. 5 odrębnych kontroli sprawdzających wykonanie wniosków pokontrolnych w następujących jednostkach: Miasto i Gmina Nowe Miasteczko, Miasto i Gmina Ośno Lubuskie, Gmina Małomice, Gmina Zielona Góra i Gmina Żagań.

II. Wyniki przeprowadzonych kontroli.

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kierowników jednostek po zakończeniu kontroli wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary i skutki oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności. Po zakończonych w 2003 r. 47 kontrolach wystąpienia takie skierowano do 40 kontrolowanych jednostek. W pozostałych jednostkach (dotyczyło to kontroli problemowych i sprawdzających) nie stwierdzono nieprawidłowości lub występujące uchybienia usuwane były w toku kontroli po udzieleniu instruktażu przez inspektora przeprowadzającego kontrolę. Po kontrolach podjętych w celu rozpatrzenia skarg lub wniosków o przeprowadzenie kontroli do skarżących lub wnioskujących o kontrolę kierowane były odpowiedzi zawierające wyniki przeprowadzonego postępowania kontrolnego.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości, które w myśl przepisów art. 138 ustawy o finansach publicznych stanowiły naruszenie dyscypliny finansów publicznych, do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu takich czynów. Ogółem na podstawie wyników kontroli zakończonych w 2003 r. skierowano do rzecznika 9 zawiadomień dotyczących 11 osób ponoszących odpowiedzialność za

popęłnienie czynów polegających na naruszeniu następujących przepisów ustawy o finansach publicznych:

- art. 138 ust. 1 pkt 2, tj. przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych – 1 przypadek,
- art. 138 ust. 1 pkt 7, tj. przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań obciążających budżet – 1 przypadek,
- art. 138 ust. 1 pkt 12, tj. naruszenie zasady, formy lub trybu postępowania przy udzieleniu zamówienia publicznego, ustalonych ustawą o zamówieniach publicznych – 5 przypadków,
- art. 138 ust. 1 pkt 13, tj. zaniechanie przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji – 3 przypadki.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie uchybień.

Ogółem stwierdzono 486 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

I. Ustalenia ogólnie-organizacyjne – 89,

w tym najczęściej:

- nie dostosowanie regulacji wewnętrznych do przepisów prawa – 21
- brak lub niewłaściwe pracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w tym zakładowego planu kont, wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera – 16
- nieprawidłowe funkcjonowanie kontroli wewnętrznej – 15

II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 56,

w tym najczęściej:

- poprawianie błędów w dowodach lub zapisów w księgach rachunkowych niezgodne z przepisami ustawy o rachunkowości – 7
- nieprawidłowe prowadzenie kont analitycznych – 5
- księgowanie operacji gospodarczych niezgodne z zasadami rachunkowości lub niezgodne z zakładowym planem kont – 5

III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki – 39,

w tym najczęściej:

- brak uchwały Rady wskazującej bank do obsługi budżetu lub zawarcie nowej umowy na czas nieokreślony – 6
- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji druków ścisłego zarachowania – 4
- udzielanie pracownikom zaliczek bez określenia terminów rozliczenia i nieterminowe rozliczanie zaliczek – 3

IV. Wykonanie budżetu – 11,

w tym najczęściej:

- brak harmonogramu realizacji dochodów i wydatków – 6

IV.1 Dochody i przychody – 59,

w tym najczęściej:

- brak działań w zakresie windykacji podatków – 7
- nie egzekwowanie terminowego składania deklaracji podatkowych przez osoby prawne - 6

IV.2 Wydatki i rozchody – 72,

w tym najczęściej:

- naruszenie zasad udzielania dotacji z budżetu, w tym podmiotom wymienionym w art. 117 i 118 ustawy o finansach publicznych – 9
- nieprawidłowe rozliczanie kosztów podróży służbowych- 8
- zawieranie umów z naruszeniem przepisów ustawy o samorządzie gminnym, powiatowym, wojewódzkim - 6

IV.3 Zamówienia publiczne – 85,

w tym najczęściej:

- nie przekazanie MSWiA informacji cenowych i kopii oferty – 6
- nie odrzucenie nieprawidłowej oferty – 5
- nieunieważnienie postępowania w przypadkach przewidzianych ustawą -5

V. Mienie komunalne – 46,

w tym najczęściej:

- naruszenie przepisów w zakresie sprzedaży nieruchomości (np. trybu przeprowadzania przetargów) – 6
- zawieranie umów jednoosobowo lub przez osoby nieupoważnione do reprezentowania jednostki samorządu terytorialnego – 5
- nie przeprowadzenie inwentaryzacji rzeczowych składników majątkowych lub niewłaściwe przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji – 5

VI. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień – 3,

VII. Rozliczenia finansowe jednostki z jej jednostkami organizacyjnymi – 26.

V

Działalność Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń (WIAiS) na podstawie planu pracy Izby, przyjętego uchwałą Kolegium RIO w Zielonej Górze nr 47/2003 z dnia 29 stycznia 2003r., mieszczą się w pięciu grupach tematycznych:

- przygotowanie analiz i uwag do uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego objętych działalnością nadzorczą Izby,
- przygotowanie analiz i uwag do aktów organów jednostek samorządu terytorialnego objętych działalnością opiniodawczą Izby,
- przyjmowanie kontrolowanie oraz przekazywanie do Ministerstwa Finansów sprawozdawczości,
- prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie objętym nadzorem,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie przepisów regulujących gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach działalności **nadzorczej** Izby, pracownicy WIAiS zgodnie z zakresami czynności przygotowują analizy do uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego. Po dokonaniu analiz i sporządzeniu uwag niniejsze akty wraz z uwagami przekazywane są do Biura Obsługi Kolegium.

Pracownicy WIAiS, po przeanalizowaniu, sporządzili uwagi do następujących rodzajów uchwał i zarządzeń organów samorządowych:

- uchwał budżetowych na 2003r.,
- uchwał i zarządzeń zmieniających budżety na 2002r. i 2003r.,
- uchwał organów stanowiących w sprawie ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2003,
- uchwał w sprawie określenia zakresu i form informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego za I półrocze,
- uchwał w sprawie zaciągnięcia kredytów i pożyczek długoterminowych,
- uchwał w sprawie emisji obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,
- uchwał w sprawie udzielania poręczeń majątkowych i pożyczek,
- uchwał ustalających zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu jednostek samorządu terytorialnego,

-uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągnięcia kredytów i pożyczek przez organy wykonawcze j.s.t. w ramach posiadanych upoważnień.

Przeanalizowano oraz sporządzono uwagi merytoryczne do 3 227 uchwał, w tym 2 562 uchwał dotyczyło budżetu i jego zmian.

Pracownicy WIAiS na bieżąco prowadzą ewidencję treści uchwał i zarządzeń dotyczących budżetów za pomocą programów informatycznych.

W ramach działalności **opiniodawczej** przygotowano informacje do opinii wydanych przez składy orzekające Izby na temat:

- wniosków organów wykonawczych j.s.t w sprawie możliwości spłaty kredytu, pożyczek lub wykupu papierów wartościowych,
- projektów budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2004r.,
- informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2003 r przedkładanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zarządy powiatów i województwa,
- sprawozdań z wykonania budżetu za 2002r przedkładanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zarządy powiatów.

Do wniosków organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego w sprawie możliwości spłaty kredytu i pożyczki pracownicy WIAiS opracowali 76 informacji.

Sprawdzono 100 projektów budżetów na 2004 r., do których sporządzono merytoryczne uwagi. Do sprawozdań z wykonania budżetu, za 2002 r. oraz do informacji z wykonania budżetu za I półrocze 2003r. przygotowano 202 analizy.

Sporządzone analizy, uwagi i informacje zostały przekazane do Biura Obsługi Kolegium.

Sprawozdawczość jednostek samorządu terytorialnego, która była kontrolowana przez WIAiS dzieli się na następujące grupy:

- sprawozdawczość budżetowa,
- sprawozdawczość finansowa,
- wnioski gmin w sprawie kwot rekompensujących dochody utracone z tytułu ustawowych ulg i zwolnień w podatkach określonych w ustawie o podatku rolnym, ustawie o podatku leśnym oraz w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych.
- sprawozdawczość dot. państwowego długu publicznego,
- sprawozdawczość dot. nadzorowania i monitorowania pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom przez jednostki samorządu terytorialnego.

W roku 2003 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały sprawozdania budżetowe do Regionalnej Izby Obrachunkowej zgodnie z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001r. (Dz. U. Nr 24, poz. 279 z późn. zm.). Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego

obowiązuje jednolity system sprawozdawczości budżetowej, którego zakres i formy określa wyżej wymienione rozporządzenie.

W zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, organy wykonawcze tych jednostek zobowiązane są do sporządzania i przekazywania do Regionalnej Izby Obrachunkowej następujących sprawozdań:

1. Rb-27S – kwartalnych z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
2. Rb-27ZZ – kwartalnych z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
3. Rb-PDP – półrocznych i rocznych z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy oraz miasta na prawach powiatu,
4. Rb-28S – kwartalnych z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
5. RB-NDS – kwartalnych o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego,
6. Rb-Z – kwartalnych o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń,
7. Rb-N – kwartalnych o stanie należności
8. Rb-50 – kwartalne o dotacjach oraz o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego,
9. Rb-30 – półrocznie i roczne z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych,
10. Rb-31 – półroczne i roczne z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych,
11. Rb-32 – półroczne i roczne z wykonania planów finansowych środków specjalnych jednostek budżetowych,
12. Rb-33 – półroczne i roczne z wykonania planów finansowych funduszy celowych - nieposiadających osobowości prawnej.

Jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Izby sprawozdania budżetowe drogą informatyczną oraz w formie dokumentów, sporządzonych na formularzach określonych w rozporządzeniu. Sprawozdania są przesyłane po jednym egzemplarzu z wyjątkiem sprawozdań o podstawowych dochodach podatkowych oraz wniosków w sprawie subwencji rekompensującej utracone dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień, które są przesyłane do Izby w dwóch egzemplarzach.

W minionym roku sprawdzono w WIAiS oraz przekazano do Ministerstwa Finansów 169 sprawozdań z podstawowych dochodów podatkowych (Rb-PDP) - roczne za 2002 rok

oraz półroczne za pierwsze półrocze 2003 r. - przekazanych przez gminy oraz miasta na prawach powiatu. Niniejsze sprawozdania również w formie dokumentów zostały przekazywane za pośrednictwem Izby do Ministerstwa Finansów.

Również w formie dokumentów WIAiS przekazywał do Ministerstwa Finansów wnioski gmin w sprawie kwoty subwencji rekompensującej utracone dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień. Wnioski te objęte były kontrolą formalną i rachunkową.

Z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych w 2003r. WIAiS skontrolował sprawozdania (Rb-30, Rb-31, Rb-32, Rb-33) -roczne za 2002 rok oraz za pierwsze półrocze 2003r. - łącznie 953 sprawozdania.

Pozostałe sprawozdania (Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z i Rb-N) były kontrolowane i przekazywane w okresach kwartalnych. W 2003 sprawdzono łącznie 4 097 sprawozdań budżetowych.

Wydział prowadził kontrolę sprawozdań budżetowych pod względem rachunkowym i formalnym. Sprawdzana była zgodność planów wykazanych w sprawozdaniach z podjętymi uchwałami i zarządzeniami budżetowymi. Ponadto w zakresie danych dotyczących subwencji i dotacji sprawdzana była zgodność kwot planowanych i wykonanych z informacją przekazaną przez Ministerstwo Finansów oraz Wojewodę Lubuskiego.

Sprawdzony komplet sprawozdań budżetowych jednostek samorządowych wyznaczeni pracownicy WIAiS przekazywali za pomocą poczty internetowej oraz wysłali odpowiednie sprawozdania w formie dokumentów do Ministerstwa Finansów.

Informacje zawarte w sprawozdawczości budżetowej służyły do przygotowania analiz do informacji i sprawozdań o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego w okresach półrocznych i rocznych. Analizy były przekazywane przez Wydział do Biura Kolegium i stanowiły podstawę do przygotowania opinii przez składy orzekające o tychże informacjach i sprawozdaniach.

Ponadto, informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej, służyły do opracowania przez pracowników WIAiS szczegółowych materiałów analitycznych z realizacji zadań finansowych jednostek samorządowych, publikowanych w Biuletynie Informacyjnym RIO w Zielonej Górze.

Sprawozdawczości finansowa obejmowała sporządzone za 2002r. bilanse z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz zbiorcze bilanse jednostek budżetowych, zbiorcze bilanse zakładów budżetowych, zbiorcze bilanse gospodarstw pomocniczych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001r. w sprawie

rodzajów i zasad sporządzania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 148, poz. 1653), jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, nie objęte rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 24, poz. 279) zobowiązane są do sporządzania sprawozdań w zakresie własnych zobowiązań oraz poręczeń i gwarancji na podstawie niniejszego rozporządzenia. Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane są do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, dla których są organem nadzorującym, w formie elektronicznej i w formie dokumentu, w powyższym zakresie sprawozdań zbiorczych:

1. Rb-Z – kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
2. Rb-N – kwartalne sprawozdania o stanie należności.

Sprawozdania te w jednostkach samorządu terytorialnego obejmują:

- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- fundusze celowe posiadające osobowość prawną samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

W związku z powyższym w 2003 r. pracownik WIAiS, sprawdził i przekazał 287 sprawozdań otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej i w formie dokumentu, w terminach określonych w rozporządzeniu.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 141, poz.1177 z późn. zm.) regionalne izby obrachunkowe w zakresie swojej właściwości są zobowiązane do pośredniczenia w przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej pomocy przez jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpływach środków publicznych. W 2003 roku WIAiS odbierał oraz przekazywał do Ministra Finansów oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwartalne sprawozdania od jednostek samorządu terytorialnego nadzorowanych przez Izbę.

Ponadto w 2003 roku został przekazany do Ministerstwa Finansów wykaz związków międzygminnych funkcjonujących na terenie województwa lubuskiego:

1. Związek Gmin Bledzew Przytoczna Skwierzyna z siedzibą w Skwierzynie.

2. Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich z siedzibą we Wschowie.
3. Celowy Związek Gmin CZG-12 z siedzibą w Słubicach.
4. Związek Międzygminny Odra-Warta z siedzibą w Słubicach.
5. Związek Celowy Gmin MG-6 z siedzibą w Gorzowie Wlkp.
6. Związek Gmin Łużyckich z siedzibą w Żarach.

Działalność informacyjna i szkoleniowa

Działalność informacyjna Izby związana jest głównie z udzielaniem informacji i instruktażem w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa przez j.s.t., w szczególności w zakresie gospodarki finansowej.

W ramach działalności informacyjnej Izba przygotowuje i wydaje Biuletyn Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, na łamach którego publikowane są informacje w zakresie zmian w przepisach prawa, analizy wykonania budżetów przez j.s.t., opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium RIO, orzecznictwo NSA.

W roku 2003 nakładem RIO w Zielonej Górze wydane zostały dwie publikacje (wydawnictwa książkowe). Ponadto Izba współpracuje z Lubuskim Pismem Samorządowym „Region” (dwumiesięcznik; w skład Zespołu Redakcyjnego wchodzi Prezes Izby). W minionym roku pracownicy RIO w Zielonej Górze publikowali ponadto m.in. na łamach „Finansów Komunalnych” i „Wspólnoty”.

Pozostałe formy działalności informacyjnej stanowiły opracowania i analizy sporządzone na wniosek organów państwowych oraz innych instytucji. Wykaz tematów oraz podmiotów, dla których sporządzono informacje przedstawia Załącznik Nr 5.

Działalność szkoleniowa RIO, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opiera się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2003.

W omawianym okresie zrealizowane zostały założenia przewidziane w planie szkoleń roku 2003, a program szkoleń uzupełniony został ponadto o dodatkowe zagadnienia (m.in. dotyczące pomocy publicznej dla przedsiębiorców, stanowienia prawa miejscowego i aktów prawa miejscowego, rachunkowości budżetowej, realizacji założeń BIP przez jednostki samorządu terytorialnego, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

szkolenie dla instytucji kultury).

Ogółem, w 2003 roku Izba była organizatorem **33 szkoleń dla j.s.t.** oraz organizatorem lub współorganizatorem **3 konferencji:**

- o zasięgu regionalnym: **Konferencja informacyjno-szkoleniowa dla nowo wybranych władz wykonawczych j.s.t.**(12 luty)
- o zasięgu ponadregionalnym: **Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Samorząd terytorialny w Polsce wobec wyzwań członkostwa w UE”** (26-28 maja)
- o zasięgu regionalnym **Nowoczesne instrumenty zarządzania w samorządzie terytorialnym** (24 listopada)

W realizacji szkoleń i konferencji Izba współpracowała z Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej Górze, Uniwersytetem Zielonogórskim, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie, Lubuskim Kuratorium Oświaty, Sejmikiem Województwa Lubuskiego oraz Izbą Skarbową w Zielonej Górze. Na podstawie zawartych porozumień w szkoleniach organizowanych z inicjatywy RIO uczestniczą (na zasadzie wzajemności) przedstawiciele Delegatury NIK w Zielonej Górze, Okręgowego Inspektoratu PIP w Zielonej Górze oraz Prokuratur Okręgowych w Gorzowie Wlkp. i Zielnej Górze.

Regionalna Izba Obrachunkowa uczestniczyła również, jako jeden z zaproszonych partnerów regionalnych, w Wojewódzkiej Konferencji Finansów Samorządowych, która odbyła się w Zielonej Górze w dniu 3 kwietnia 2003r. z inicjatywy Fundacji Promocji Gmin Polskich. Pracownicy Izby brali również udział w cyklu spotkań szkoleniowych organizowanych w ramach *twinningu* przez Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze.

Szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego

W omawianym okresie odbyły się 33 odrębne spotkania szkoleniowe (niektóre ze szkoleń przeprowadzane były dla dwóch lub więcej odrębnych grup). W szkoleniach uczestniczyło łącznie 1 985 osób (radni, prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, członkowie zarządów powiatów i zarządu województwa, skarbnicy jst, główni księgowi związków międzygminnych, sekretarze j.s.t., pracownicy samorządowi).

Dążeniem Izby jest, by prowadzący szkolenia zaliczali się do grona ekspertów i specjalistów w danej dziedzinie, łącząc jednocześnie dorobek naukowy, publicystyczny i doświadczenia dydaktyczne z praktyką. – w omawianym okresie osoby prowadzące szkolenia reprezentowały: urzędy centralne (MSWiA, UOKiK, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast), urzędy i instytucje regionalne (Urząd Marszałkowski, ARiMR – Oddział

Regionalny, Izba Skarbowa w Zielonej Górze), uczelnie i środowiska akademickie (Uniwersytet Zielonogórski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet w Białymstoku, Centrum Badań Euroregionalnych PAN, Collegium Europejskie PAN) oraz regionalne izby obrachunkowe (m.in. Zielona Góra, Katowice, Kraków, Białystok).

W szkoleniach dla j.s.t. każdorazowo uczestniczyli pracownicy Izby.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów oraz zajęć i warsztatów praktycznych, z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu. Zajęcia odbywały się w grupach liczących od 45 do 120 osób (duże grupy szkoleniowe stanowią jedyny, zgłaszany przez samorządy mankament szkoleń organizowanych przez RIO – podział na mniejsze grupy powodowałby jednak znaczny wzrost ceny szkoleń z uwagi na dodatkowe koszty noclegów i honorariów dla wykładowców). Podkreślić należy, że w opinii samorządów atutami szkoleń organizowanych przez RIO są gwarantujący wysoką jakość i poziom szkolenia dobór kadr i jednocześnie konkurencyjne, w stosunku do komercyjnej oferty firm szkoleniowych i consultingowych, ceny szkoleń.

Planując działalność szkoleniową Izba konsultuje i uwzględnia bieżące zapotrzebowanie i sugestie zgłaszane przez samorządy.

Szkolenia dla pracowników RIO

W roku 2003 pracownicy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze uczestniczyli w następujących szkoleniach (szkolenia 1-6 miały charakter wewnętrzny i zorganizowane zostały przez RIO z myślą o własnych pracownikach):

1. **Podstawy instytucjonalne UE. Prawo Wspólnotowe. Fundusze UE – podstawowe zagadnienia** (prowadzący: dr Maciej Lis – Uniwersytet Wrocławski, dr Aleksander Cieśliński – Uniwersytet Wrocławski, dr Waldemar Sługocki – Uniwersytet Zielonogórski, Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze);
2. **Zarządzanie projektami UE – opracowanie projektu, konstrukcja budżetu, rozliczenie i monitoring** (prowadzący: Maciej Dudziak – Centrum Badań Euroregionalnych PAN);
3. **Budżety projektów oraz zasady rozliczania i księgowania przedsięwzięć realizowanych ze środków pomocowych UE** (prowadzący: Krzysztof Szydłak – dyrektor Biura Euroregionu „Pro Europa Viadrina, Elżbieta Karmazyn – główny specjalista - Euroregion „Pro Europa Viadrina”);

4. **J.s.t. jako akcjonariusz/wspólnik w spółkach prawa handlowego** (prowadzący Beata Reichert-Częstochowska – przewodnicząca KRS w Zielonej Górze, Dariusz Skupień – Sędzia Sądu Okręgowego w Zielonej Górze)
5. **Przeciwdziałanie wprowadzaniu do obrotu wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł. Obowiązki j.s.t. w zakresie współpracy z GIIF** (prowadzący: Ilona Ogiba – Główny Inspektor Kontroli, Koordynator ds. współpracy z GIIF)
6. **System informacji prawnej LEX. Wyszukiwanie aktów prawnych w Systemie LEX i programie „Temida”** (prowadzący: Wydawnictwa Prawnicze LEX)
7. **Podatek dochodowy od osób fizycznych-zmiany w 2003r.**(prowadzący Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Zielonej Górze),
8. **Środki trwałe, inwestycyjne.**(prowadzący Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Zielonej Górze),
9. **Procedury kontroli ex-post. Rachunkowość w odniesieniu do środków UE. Audyt informatyczny** (prowadzący: Ministerstwo Finansów – w ramach projektu Phare PL 0003.04)
10. **Traktat Europejski, organy UE, polityka spójności, Europejska Strategia Zatrudnienia** (prowadzący: ekspert krótkookresowy Thomas Suchan – z Rządu Kraju Związkowego Brandenburgii, z Ministerstwa Pracy, Spraw Społecznych, Zdrowia i Kobiet, z referatu Europejskiego Funduszu Społecznego)
11. **Procedury i systemy zarządzania kontroli, zgłaszanie nieprawidłowości** (prowadzący: ekspert krótkookresowy Pan Thomas Lahr oraz ekspert Ministerstwa Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego)
12. **Zasady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze, jako jednostki prowadzące działalność gospodarczą** (prowadzący: Centrum Szkoleniowe EDUKATOR – Warszawa)
13. **Problematyka dochodzenia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w związku ze zmianą przepisów oraz nowe uregulowania ustawy o zamówieniach publicznych** (prowadzenie: Ministerstwo Finansów – Biuro ds. Dyscypliny Finansów Publicznych)
14. **Wewnętrzna kontrola finansowa na szczeblu regionalnym** (prowadzenie: Ministerstwo Finansów – Biuro Międzynarodowych Relacji Skarbowych)

Opracowania i analizy problemowe realizowane na zlecenie organów państwa oraz innych instytucji

Lp.	Temat	Dane zlecniodawcy
1.	Informacja dotycząca j. s. t. w zakresie zadłużenia; dochodów; wydatków na edukację, kulturę, ochronę zdrowia pomoc społeczna, gospodarkę komunalną za 2002r. i III kw. 2003r. oraz tendencje zmian.	NBP Oddział Okręgowy w Zielonej Górze
2.	Informacja dotycząca wysokości zaplanowanych w projektach budżetów województw samorządowych na 2004 r. dochodów z tyt. podatku dochodowego od osób prawnych oraz wydatków na krajowe przewozy pasażerskie.	Ministerstwo Finansów Departament Finansów Samorządu Terytorialnego
3.	Informacja o ilości spółek z o.o. z udziałem kapitału gminnego na dzień 31.12.2002r.	RIO w Bydgoszczy
4.	Informacja uzupełniająca dane do sprawozdania Rb-27S za 2002r. w zakresie dotacji przekazanych powiatom i miastom na prawach powiatu.	Ministerstwo Finansów
5.	Dochody i wydatki instytucji kultury.	Pełnomocnik Ministra Kultury
6.	Informacja do sprawozdania Rb-27S w zakresie dochodów z tyt. opłat pobieranych na podstawie ustawy-Prawo o ruchu drogowym.	Minister Finansów
7.	Zestawienie dochodów własnych gmin województwa lubuskiego za 2002r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca.	Prezes Zarządu WFOŚiGW w Zielonej Górze
8.	Informacja o wysokości dochodów gmin z tyt. opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wysokości wydatków na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Dyrektor Państwowej Agencji rozwiązywania problemów Alkoholowych

Działalność wydawnicza

- Biuletyn RIO (numery 1(30)/2003 oraz 2/(31)/2003)

- Wydawnictwa książkowe – wydawca RIO Zielona Góra

1. wydawnictwo okolicznościowe

X lat działalności RIO. Wybrane aspekty funkcjonowania samorządu terytorialnego. Doświadczenia i perspektywy

praca zbiorowa, redakcja naukowa B. Nitschke, W. Sługocki, Zielona Góra 2003.

2. wydawnictwo pokonferencyjne

Samorząd terytorialny w Polsce wobec wyzwań integracji europejskiej.

Międzynarodowa konferencja naukowa

redakcja naukowa J.P.Tarno, Zielona Góra 2003

- Współpraca w wydawaniu innych opracowań

- **Region. Lubuskie Pismo Samorządowe**

dwumiesięcznik, współpraca ma charakter stały

- **współpraca w zakresie działalności wydawniczej** z Uniwersytetem Zielonogórskim oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie.

- ponadto pracownicy RIO publikowali materiały na łamach wydawnictw „**Finanse Komunalne**”, „**Casus**” (kwartalnik KR SKO) oraz „**Wspólnota – Pismo Samorządu Terytorialnego**”

• **Finanse Komunalne**

Adriana Szypiłko, *Informacja o wynikach kontroli realizacji dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej*

• **Casus**

Andrzej Skibiński, *Aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste. Próba oceny mieszanego trybu weryfikacji*

• **Wspólnota**

Lidia Jaworska, Iwona Porowska, *SAPARD w budżecie*

Jarosław Kotowski, *Wykonywania zadań w trybie art. 118 ustawy o finansach publicznych szansą aktywizacji społeczności lokalnych*

Jarosław Kotowski, *Komu dotacje?*

Jarosław Kotowski, *Z ostatniej chwili* (informacja o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

Szkolenia dla j.s.t. zrealizowane w 2003 roku - zestawienie

L.p.	Temat	Prowadzący
1.	Zmiany w zakresie podatku VAT	Marian Szymkowiak – Izba Skarbowa w Gorzowie Wlkp.
2.	Szkolenie dla przewodniczących rad i przewodniczących komisji rewizyjnych jst	Marek Lewandowski – członek Kolegium RIO Zielona Góra
3.	Szkolenia dla radnych jst - podstawowe akty prawne dotyczące działalności organu stanowiącego i komisji rewizyjnej - rola i pozycja ustrojowo-organizacyjna komisji rewizyjnej - instytucja absolutorium jako narzędzie kontroli wewnętrznej - ustawa o finansach publicznych – podstawowe zagadnienia <i>(wyjazdowe, na podstawie zgłoszeń – łącznie 7 spotkań szkoleniowych)</i>	Marek Lewandowski - członek Kolegium RIO Zielona Góra
4.	Możliwości pozyskiwania bezzwrotnej pomocy UE przez placówki oświatowe – zasady konstrukcji projektu, rozliczanie. (współpraca z Lubuskim Kuratorium Oświaty) Możliwości pozyskiwania bezzwrotnej pomocy UE przez jednostki kultury – zasady konstrukcji projektu, rozliczanie.	Dr Waldemar Sługocki – Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze, Uniwersytet Zielonogórski
5.	Samorząd terytorialny wobec wsparcia UE - Program SAPARD - Fundusze Strukturalne UE	Barbara Gizińska – ARiMR (Biuro SAPARD w Gorzowie Wlkp.); Dr Waldemar Sługocki – Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze, Uniwersytet Zielonogórski
6.	Zmiany w podatkach samorządowych w roku 2003	Prof. Leonard Etel – członek Kolegium RIO Białystok, Uniwersytet w Białymstoku
7.	Problemy funkcjonowania zamówień publicznych i podstawowe kierunki zmian w aspekcie akcesji Polski do Unii Europejskiej <i>(współpraca – SKO Zielona Góra)</i>	Jarosław Jerzykowski – p.o. dyrektora Departamentu Prawnego UZP
8.	Stanowienia prawa miejscowego – akty prawa miejscowego, techniki prawodawcze. Ocena stanu prawodawstwa – perspektywy i zagrożenia <i>(współpraca – SKO Zielona Góra)</i>	Prof. Michał Kulesza – Uniwersytet Warszawski
9.	Rachunkowość budżetowa	Halina Gajoch – Naczelnik WIAS RIO Kraków; Henryk Niemiec – członek Kolegium RIO Katowice
10.	Aktualne problemy gospodarki nieruchomościami	Mirosław Gdesz - Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast
11.	Szkolenie dla skarbników jst I sesja - Zarządzanie projektami realizowanymi w ramach funduszy pomocowych. - Opracowanie budżetu i rozliczanie projektów dofinansowanych przez Unię Europejską - Konsultacje - Program SAPARD II sesja Warunki dopuszczalności, zasady udzielania i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców III sesja Sprawy bieżące wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej Regionalnej Izby Obrachunkowej - Terminowość uchwał. Wnioski Komisji Rewizyjnej - Omówienie nieprawidłowości najczęściej stwierdzanych podczas kontroli j.s.t. - Sprawy bieżące	<i>Odpowiednio:</i> Maciej Dudziak – Centrum Badań Euroregionalnych PAN w Poznaniu; Dr Przemysław Nisiewicz - Polsko-Niemieckie Towarzystwo Wspierania Gospodarki, Collegium Europejskiego PAN; Artur Jewtuszek – ARiMR (Biuro SAPARD w Gorzowie Wlkp.); Justyna Kielczewska – UOKiK; Marek Stencel – Naczelnik WKGf RIO Zielona Góra; Iwona Porowska – członek Kolegium RIO Zielona Góra
12.	Systemy informatyczne w administracji publicznej. Praktyczna realizacja założeń Biuletynu Administracji Publicznej przez jst	Robert Kozłowski – z-ca dyrektora ds. informatyzacji i łączności Biura Administracyjno-Gospodarczego MSWiA

13.	Bilans skonsolidowany	Ewa Kowalewska – biegły rewident (Kielce)
14.	Pomoc publiczna dla przedsiębiorców	Justyna Kielczewska - UOKiK
15.	Regulacja wewnętrzne dotyczące prowadzenia rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem zakładowego planu kont	Halina Gajoch – Naczelnik WIASz RIO Kraków
16.	Regulacja wewnętrzne dotyczące prowadzenia rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem zakładowego planu kont	Halina Gajoch – Naczelnik WIASz RIO Kraków
17.	Zakłady budżetowe jako jednostki prowadzące działalność gospodarczą	Jerzy Skwierzyński – biegły rewident (Poznań)
18.	Podatki i opłaty lokalne – problemy interpretacyjne	Prof. Leonard Etel - – członek Kolegium RIO Białystok, Uniwersytet w Białymstoku; Grzegorz Nowecki – Dyrektor Departamentu Podatków Lokalnych i Katastru w Ministerstwie Finansów
19.	Szkolenia dla radnych jst - podstawowe akty prawne dotyczące działalności organu stanowiącego i komisji rewizyjnej - rola i pozycja ustrojowo-organizacyjna komisji rewizyjnej - instytucja absolutorium jako narzędzie kontroli wewnętrznej - ustawa o finansach publicznych – podstawowe zagadnienia (<i>wyjazdowe - radni gmin Lubsko, Jasień, Brody</i>)	Halina Lasota – Kolegium RIO Zielona Góra
20.	Gospodarka nieruchomościami – aktualne problemy	Mirosław Gdesz – Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast
21.	Szkolenie dla skarbników jst Blok I 1. Założenia do projektów budżetów na rok 2004 2. Zmiany w klasyfikacji budżetowej Blok II <u>Cześć I</u> Aktualne prace nad ustawą o dochodach jst, ustawą o finansach publicznych oraz inne zagadnienia z zakresu finansów jst (sprawozdawczość, finansowanie oświaty) <u>Cześć II</u> Zmiany w zakresie udzielania dotacji dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych wprowadzone w związku z wejściem w życie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Blok III Informacje i sprawy bieżące wynikające z prowadzonego nadzoru i działalności kontrolnej RIO 1. Omówienie nieprawidłowości w zakresie uchwał będących w nadzorze RIO 2. Omówienie nieprawidłowości stwierdzane podczas przeprowadzanych kontroli 3. Opłaty adiacenckie – wnioski z kontroli 4. Informacja – zmiany w zakresie przekazywania sprawozdań za pośrednictwem poczty elektronicznej	Marianna Borowska – Z-ca Dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów; Hanna Ruskowska – Główny Specjalista w Departamencie Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów; <i>Ryszard Zajaczkowski – Z-ca Prezesa RIO;</i> Barbara Skiba – Koordynator Kolegium RIO <i>Halina Lasota – Członek Kolegium RIO;</i> <i>Marek Stencel – Naczelnik WKGF</i> Ewa Okońska – Starszy Inspektor WIASz; Adriana Szypilko – Inspektor WKGF <i>Dariusz Kania-Kaniowski – Informatyk RIO</i>
22.	Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Piotr Kontkiewicz – Departament Pomocy Publicznej – Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
23.	Szkolenie dla instytucji kultury (organizacja - RCAF opracowanie programu; współpraca merytoryczna – RIO) Blok I Podstawy prawne działalności kulturalnej, instytucji kultury, a ustawa o finansach publicznych. Zasady gospodarki finansowej i sprawozdawczość instytucji kultury. Blok II Zamówienia publiczne - podmiotowy i przedmiotowy zakres stosowania ustawy, tryb udzielenia zamówienia, udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, kryteria oceny ofert oraz wybór oferty najkorzystniejszej.	Jerzy Skwierzyński – biegły rewident (Poznań); Jan Gorgiel – Inspektor WKGF; Konrad Witrylak – Inspektor WKGF